

otázku, zda podle § 86 poplatkového zákona je i právní jednání samo nicotné. Rozhodnutí číslo 11767 sb. n. s. na projednáváný případ vůbec nedopadá.

Čís. 14494.

Finanční erár jest oprávněn navrhnouti vyhlášení konkursu pro daňové dluhy.

(Rozh. ze dne 28. června 1935, R IV 239/35; důvody viz Úr. sb. čís. 2168.)

Čís. 14495.

Rozvrh ztráty za trvání družstva na jednotlivé členy je neplatný.

Pokud společenstvo trvá, nejsou jeho členové povinni doplňovati vklad ztrátami zmenšený nebo upisovati nové podíly.

(Rozh. ze dne 2. července 1935, R I 527/35.)

S. . ., společenstvo s ručením obmezeným, usneslo se na valné hromadě, že schodek, který utrpělo, bude rozepsán na jednotlivé podíly ve formě příplatku v určité výši (250 Kč) a tak uhrazen. Likvidační nebo konkursní řízení nebylo zahájeno. Usnesení o rozvrhu schodku opíralo se o ustanovení § 37 stanov, podle něhož, nestačí-li k úhradě ztrát provozovacích ani výnos běžícího roku správního výročním účtem vykázaný ani rezervní fond do té doby nastřádaný, rozvrhne se po vyčerpání rezervního fondu ztráta stejným dílem na všechny podíly bez ohledu na výši, do které jsou spláceny. Schodek má každý člen ihned hotově zaplatiti. **P r v ý s o u d** zamítl stížnost některých členů společenstva podanou do tohoto usnesení valné hromady a opřenou o námitku, že nelze ukládati jim k úhradě schodku příspěvky, dokud nenastala likvidace nebo konkurs společnosti. **D ů v o d y:** Usneslo-li se společenstvo na základě stanov o rozepsání ztráty bez zahájení likvidačního nebo konkursního řízení, nemohou si jednotliví členové, kteří byli přehlasováni proti takovému usnesení stěžovati, leda že doplatek převyšuje míru ručení jednotlivých členů. Tomu však není, neb závodní podíl činí 250 Kč a ručení jest dvojnásobné. **R e k u r s n í s o u d** vyhověl stížnosti a usnesení valné hromady zrušil. **D ů v o d y:** Stanovy družstva směřjí se od zákona odchylovati, jen pokud to zákon sám výslovně dovoluje, tedy musí se srovnávati se zákonem, podle něhož ztráta kryje se z rezervního fondu a nestačí-li tento, ze závodního podílu. Pokud společenstvo existuje, nejsou členové společenstva po zákonu povinni nějaké příplatky ku svým podílům platiti za účelem krytí ztrát. Dle §§ 53 a 76 zákona o společenstvech čís. 70/73 ř. z. možno o úhradní povinnosti mluvit pouze v případě likvidace nebo konkursu. Řízení repartiční je možné pouze v konkursu. Nemůže býti provedeno mimo konkurs a musí likvidátoři žalobou na jednotlivých členech tyto doplatky vymáhati. Ustanovení stanov nebo usnesení valných hromad, podle kterých ztráty nemající ve jmění společenstevním úhrady, i mimo případy zákonného řízení rozvrhovacího (§§ 61—71, 85 zák. společ.) mají býti rozvrženy na

jednotlivé členy a vymáhány jako příplatky na podíl, nelze se zákonem o společenstvech srovnati, a odporovalo by duchu zákona toho (§§ 2, 5 čís. 12 a 76 zák.), který je povahy donucovací, kdyby se mimo případy konkursu nebo likvidace členu družstva ukládala taková povinnost. Ve společenstvu s ručením obmezeným i neobmezeným jde jen o ručení podpůrné, subsidiární, když věřitelé družstva nejsou zcela uspokojeni se svými pohledávkami v konkursu nebo likvidaci společenstva (§§ 53 a 76 zákona společ.) ze společenstevního jmění. Zákonem čís. 64/31 sb. z. a n. (§§ 176—187), kterým bylo min. nař. čís. 105/18 ř. z. zrušeno, bylo stejně jako tímto nařízením min. změněno ručení členů v povinnost uhraditi schodek v konkursu neb likvidaci a byl vyloučen přímý postih věřitelů společenstva proti jeho členům. Proto odlišné ustanovení § 37 stanov, třebaž soudem schválených, a třebaž členové vstupem do společenstva se jím podvolili, nemůže donucovací předpis zákona měniti a členy zavazovati, a jest nerozhodno, že se valná hromada družstva usnesla na tom, aby členové na úhradu ztráty závodní podíly zvýšili, když ještě konkurs ani likvidace nenastaly.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Po formální stránce byl rejstříkový soud oprávněn v nesporném řízení se obíratí stížností členů družstva, třebaže usnesení valné hromady družstva ze dne 29. prosince 1934 nemělo v zápětí nějaký zápis do společenstevního rejstříku, poněvadž při vyřizování stížnosti se stala spornou platnost § 37 stanov v příčině rozvrhu ztrát provozovacích na členy, pokud nebyly uhrazeny výnosem běžícího roku správního a rezervním fondem, což případně zavdává podnět ke změně stanov, kterou nutno do rejstříku zapsati. Rejstříkový soud jest oprávněn zkoumati, zda usnesení valné hromady družstva se nepříčí stanovám, pokud se týče zákona (rozh. 10593 sb. n. s.). V souzeném případě jde o otázku čistě právní, a nebylo by ani hospodárné stěžovatele poukazovati na pořad práva, když za zmíněné příležitosti lze ji vyřešiti v nesporném řízení. Rejstříkový soud v souhlase se zněním § 37 stanov uznal, že je platným usnesení valné hromady ze dne 29. prosince 1934, aby k úhradě vykázaného schodku družstva bylo mimo rezervní fond členy splaceno 250 Kč na každý závodní podíl, a že důsledkem toho je stížnost některých členů družstva neodůvodněná, kdežto rekursní soud toto usnesení změnil a zrušil v tom směru přijaté usnesení na uvedené valné hromadě jako zákonu odporující. S názorem rekursního soudu je souhlasiti. Otázka, může-li ve stanovách společenstva platně se ustanoviti, že ztráta vlastním jměním jeho neuhraněná se rozvrhne na jednotlivé členy za trvání společenstva, je v nauce sporná. Dr. Stupecký (Právník 1903 str. 477, 837) připouští platnost takového usnesení, kdežto Dr. Randa (Soukromé právo obchodní str. 102, 193), Bílý (Právník 1903 str. 801), Dr. Stross (Das oester. Genossenschaftsrecht str. 258) jsou opačného názoru, stejně jako praxe bývalého vídeňského nejvyššího soudu v rozhodnutích Adler Clemens čís. 935, 968, 1211, 2406, dle nichž rozvrhovací ztráty za trvání družstva na jednotlivé členy sluší považovati za neplatné a při-

pouštěla se jen možnost zvýšení podílů pravoplatně pouze změnou stanov. Zcela zřetelně vyslovil též nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 24. dubna 1906 čís. 301 Pres. z r. 1904 — judikát čís. 175 zásadu, že předpisy stanov nebo usnesení valných hromad, podle nichž dlužno ztráty nemající úhrady ve jmění společenstva, i když se nejedná o zákonné řízení rozvrhovací (§ 61—71 druž. zák., pokud se týče § 85 téhož zákona), na jednotlivé členy rozvrhnouti a jako příplatky nad podíl vymáhati, nelze srovnati se zákonem o společenstvech, — leč v případech společenstva s ručením obmezeným v likvidaci jsoucího i mimo případnosti § 66 resp. 73 býv. konk. ř. a § 70 nov. konk. ř. Také náš nejvyšší soud uznává, že závazek člena družstva k dalšímu doplatku ve výši závodního podílu nebo vyššího dle stanov je povinen plniti teprve v případě úpadku nebo likvidace družstva (rozhodnutí čís. 6138). Družstevní zákon nezná před likvidací nějakých doplateků, nýbrž zná jen povinnost platiti číselně předem určené podíly, z nichž může býti ztráta kryta, a pokud družstvo trvá, nejsou jeho členové povinni doplňovati ztrátami zmenšený vklad nebo upisovati nové podíly. Neodporovalo by ovšem družstevnímu zákonu, kdyby společenstvo, chtějíc se ubrániti úpadku, se usneslo na valné hromadě potřebnou většinou ke změně společenstevní smlouvy na přiměřeném zvýšení členského podílu na příklad z 250 Kč na 500 Kč s povinností doplniti takto podíl do určité lhůty ode dne zápisu této změny do rejstříku, při čemž členové tomu odporující mají právo vypověděti podíly, nebo může se společenstvo usnésti na dobrovolné úhradě schodku členstvem případně odepsáním ze závodních podílů podle poměru vplacených podílů (srov. rozh. čís. 4157, 4868, 6138, 11572 sb. n. s.). Podle toho není oprávněna obava, že by za nynějšího stavu zákonného musil vždy z každé ztráty nastati konkurs nebo likvidace společenstva, když má družstvo malé závodní podíly neodpovídající nynějším poměrům, je však nutno, aby zákroky, jež společenstvo učiní v tom směru k záchraně, se staly ve shodě se zákonem a zejména, aby neodporovaly donucovacím předpisům družstevního zákona.

Čís. 14495.

Přípustnost pořadu práva pro žalobu dřívějšího kantora a košeráka proti židovské náboženské obci na vydání listiny, že byl dán od určitého dne na trvalý odpočinek. Jde o poměr soukromoprávní a o nárok z takového poměru vyvozovaný.

(Rozh. ze dne 2. července 1935, R II 298/35.)

Žalobce uplatňuje, že byl u žalované židovské náboženské obce zaměstnán jako kantor a košerák a vykonával též funkci tajemníka a pokladníka a že není již aktivně činný. Domáhá se na žalované obci vydání listiny, již byl dán od 1. ledna 1930 na trvalý odpočinek. P r v ý s o u d zamítnuv námitku nepřípustnosti pořadu práva uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d vyhověl námitce nepřípustnosti pořadu práva a žalobu odmítl. D ů v o d y: Zevní poměry náboženské společnosti židovské upraveny jsou zák. čís. 57/1890 ř. z. a příslušnost úřadů státních, jímž svě-